

Nieuw Europees internationaalprivaatrechtelijk procesrecht van toepassing

Michael TRAEST
Referendaris bij het Hof van Cassatie¹
Docent Universiteit Antwerpen

Deze bijdrage bevat een verkennende analyse van enerzijds de verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure en anderzijds de verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen. Het gaat om twee verordeningen die een uniforme procedure van internationaalprivaatrechtelijk procesrecht in de lidstaten van de Europese Unie invoeren. In grensoverschrijdende zaken zal de rechtzoekende van deze recentelijk toepasselijke, eenvormige procedures gebruik kunnen maken. De beslissing die het resultaat ervan is, zal als Europese titel in de overige lidstaten uitvoerbaar zijn, zonder dat nog een uitvoerbaarverklaring nodig is.

I. Inleiding

1. De jaarwisseling bracht voor het internationaalprivaatrechtelijk procesrecht de mogelijke toepasselijkheid mee van twee nieuwe verordeningen die een belangrijke, verdere stap in de integratie van deze rechtstak vormen. Immers, op 12 december 2008 werd de Verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure² van toepassing, terwijl op 1 januari 2009 ook de Verordening (EG) nr. 861/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen³ toepasselijk werd. Het gaat om verordeningen die elk een eenvormige Europese procedure invoeren in alle lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van Denemarken.⁴ Zoals geweten neemt dit land immers niet deel aan de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken op grond van art. 65 EG, dat de rechtsgrondslag vormde voor beide verordeningen.⁵ Art. 65 EG doelt immers in punt c) ook

op maatregelen ter afschaffing van hinderpalen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen van burgerlijke rechtsvordering. Maatregelen van uniform internationaalprivaatrechtelijk procesrecht komen op deze rechtsgrondslag derhalve in beeld. Hoewel het bestek van deze bijdrage het niet mogelijk maakt heel gedetailleerd op deze beide rechtsinstrumenten in te gaan, worden hierna toch, bij wijze van kennismaking voor de rechtspracticus, de belangrijkste krachtlijnen ervan belicht.

II. De Verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure

2. Aan de basis van de verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure, die aldus een eerste, echte Europese eenvormige procedure invoert, ligt een voorstel van de Europese Commissie van 25 mei 2004 ten grondslag,⁶ dat uiteindelijk resulteerde in een afgezwakter voorstel van 7 februari 2006.⁷ De gedachte voor het uitwerken van een Europese betalingsbevelprocedure zelf gaat evenwel terug tot het zogenaamde rapport-Storme van 1993, dat onder meer een ontwerp voor een Europees betalingsbevel bevatte, maar waarvoor de tijd toen klaarblijkelijk nog niet rijp

¹ Deze bijdrage bevat uitsluitend het persoonlijk standpunt van de auteur.

² *Pb. L.* 30 december 2006, afl. 399/1. Zie art. 33, tweede lid, van de verordening.

³ *Pb. L.* 31 juli 2007, afl. 199/1. Zie art. 29, tweede lid, van de verordening.

⁴ Zie telkens art. 2.3 van beide verordeningen.

⁵ Met name ingevolge het Protocol betreffende de positie van Denemarken, *Pb. C.* 10 november 1997, afl. 340/101.

⁶ COM(2004)173def.

⁷ COM(2006)57def.

was.⁸ Het verdrag van Amsterdam van 2 oktober 1997⁹ bracht ter zake evenwel een kentering door de zogenaamde communautarisering van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken die uit het nieuwe art. 65 EG voortvloeide. Ingevolge die bepaling werden immers niet alleen talrijke I.P.R.-verordeningen aangenomen, maar kreeg de Europese Unie ook de mogelijkheid om verordeningen van procesrechtelijke aard aan te nemen, in het bijzonder op grond van punt c), van dat verdragsartikel. Deze nieuwe verdragsbepaling gaf alzo een impuls aan de discussie over een verder reikende harmonisatie van procesrechtsregels. De Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999 verzocht aldus de Raad en de Commissie nieuwe wetgeving uit te werken betreffende kwesties die een soepele justitiële samenwerking en de toegang tot de rechter bevorderen. In dit verband werden de betalingsbevelen uitdrukkelijk genoemd.¹⁰

In het van 20 december 2002 daterende Groenboek betreffende een Europese procedure inzake betalingsbevelen en maatregelen ter vereenvoudiging en bespoediging van de procesvoering over geringe vorderingen¹¹ had de Commissie ook reeds gewezen op de disproportionele kosten en de lange duur van de procedures met betrekking tot onbetwiste vorderingen en geringe vorderingen. Zij betoogde daarbij dat voor de totstandbrenging van een Europese betalingsbevelprocedure het rapport-Storme een goed referentiepunt en een waardevolle inspiratiebron kon zijn.¹² Daarop volgde dan het reeds vermelde voorstel dat de Commissie in 2004 indiende.

3. De verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure heeft enerzijds tot doel de beslechting van een geschil in grensoverschrijdende zaken met betrekking tot niet-betwiste geldvorderingen te vereenvoudigen, te versnellen en goedkoper te maken door een Europese betalingsbevelprocedure in te voeren en anderzijds het vrije verkeer van Europese betalingsbevelen tussen de lidstaten te bewerkstelligen door minimumnormen te stellen waarvan de naleving tot gevolg heeft dat in de lidstaat van tenuitvoerlegging voorafgaandelijk aan de erkenning en de tenuitvoerlegging geen intermediaire procedure hoeft te worden

ingeleid.¹³ Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat de verordening niet enkel een nieuwe, specifieke procesregeling beoogt in te voeren, maar dat ze ook een rol speelt op het vlak van het exequaturrecht. Het volgen van een Europese betalingsbevelprocedure resulteert derhalve in een Europese titel.¹⁴

4. Het is essentieel erop te wijzen dat de Europese betalingsbevelprocedure alleen toepassing vindt in grensoverschrijdende zaken. Daaronder wordt verstaan een zaak waarin ten minste een van de partijen haar woonplaats of gewone verblijfplaats in een andere lidstaat heeft dan de lidstaat van het aangezochte gerecht.¹⁵ De verordening vindt derhalve geen toepassing indien beide partijen buiten de Europese Unie hun woon- of gewone verblijfplaats hebben en evenmin op louter interne rechtsverhoudingen.¹⁶ Daaruit volgt dat de verordening wel toepassing zou kunnen vinden indien één van de partijen buiten de Europese Unie woont of haar gewone verblijfplaats heeft en de andere partij in een lidstaat die verschilt van het land waar de Europese betalingsbevelprocedure plaatsvindt.¹⁷ Terwijl het toepassingsgebied van het eerste voorstel van de Commissie niet werd beperkt tot louter grensoverschrijdende zaken,¹⁸ gebeurde zulks wel in het voorstel van 2006.¹⁹ Volkomen terecht werd immers opgemerkt dat art. 65 EG geen grondslag vormt voor het treffen van maatregelen met betrekking tot puur interne rechtsverhoudingen.²⁰ De vraag werd evenwel gesteld waarom de verordening toch geen toepassing zou moeten krijgen op gevallen waarin een binnenlandse schuldeiser een procedure instelt tegen een binnenlandse schuldenaar teneinde een Europese titel te verkrijgen die op diens vermogen in een andere

¹³ Art. 1.1 van de verordening.

¹⁴ X.E. KRAMER, *o.c.*, *N.T.E.R.* 2007, 110.

¹⁵ Art. 3.1. Voor de invulling van het begrip woonplaats wordt in art. 3.2 verwezen naar het begrip ervan in het raam van de EEX-Verordening.

¹⁶ Zie: C. GRAF VON BERNSTOFF, «Das Europäische Zahlungsbe- fehl», *RIW* 2008, (548), 551.

¹⁷ M. LOPEZ DE TEJADA en L. D'AVOUT, «Les non-dits de la procédure européenne d'injonction de payer. Règlement (CE) n° 1896/2006 du 12 décembre 2006», *Rev. crit. dr. internat. privé* 2007, (719), 741. Vergelijk ook met: D. EINHAUS, «Qual der Wahl: Europäisches oder internationales deutsches Mahnverfahren?», *IPRax* 2008, (323), 325.

¹⁸ Zie ook: COM(2004)173def., p. 7-9.

¹⁹ COM(2006)57def.

²⁰ A. FIORINI, «Facilitating cross-border Debt Recovery – the European Payment Order and Small Claims Regulations», *ICLQ* 2008, (449), 461; X.E. KRAMER, *o.c.*, *N.T.E.R.* 2007, 110. Merk immers op dat in art. 65 EG sprake is van «samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen». *Contra*: M. FREUDENTHAL, *o.c.*, *P. & B.* 2004, 229, die zich positief uitsprak over het aanvankelijke commissievoorstel om de verordening zowel grensoverschrijdend als nationaal toepassing te laten vinden.

⁸ Zie: X.E. KRAMER, «Een mijlpaal voor Europa: de eerste eenvormige Europese civiele procedure is een feit. Een analyse van de Europese betalingsbevelprocedure (EEB-Vo)», *N.T.E.R.* 2007, (108), 108.

⁹ *Pb. C.* 30 november 1997, afl. 340/1.

¹⁰ Zie de derde inleidende overweging bij de verordening.

¹¹ COM(2002)746def.

¹² M. FREUDENTHAL, «Europese betalingsbevelprocedure: op weg naar een Europees burgerlijk procesrecht», *P. & B.* 2004, (225), 226; X.E. KRAMER, *o.c.*, *N.T.E.R.* 2007, 109.

lidstaat zou kunnen worden ten uitvoer gelegd.²¹ De Commissie beklemtoonde ook in het tweede, aangepaste voorstel dat de omschrijving van het begrip grensoverschrijdende zaak inhoudt dat de Europese betalingsbevelprocedure in een aantal gevallen waarin de gerechten van de lidstaten van de Europese Unie overeenkomstig de EEX-Verordening bevoegd zijn, niet kan worden gebruikt door eisers met woonplaats buiten de Europese Unie en evenmin tegen verweerders met woonplaats buiten de Europese Unie.²²

Het gevolg van de beperking tot grensoverschrijdende rechtsverhoudingen is in ieder geval dat de Europese betalingsbevelprocedure een nieuwe, aanvullende procedure is die bestaat naast de verschillende nationale betalingsbevelprocedures; de verordening houdt dus geen harmonisering van nationale procesrechtsregels in.²³ Het gaat bijgevolg om een voor de particuliere schuldeiser optionele procedure.²⁴ Zulks wordt ook verduidelijkt in art. 1.2, waarin wordt bepaald dat de verordening geenszins belet dat een eiser een vordering geldend maakt met behulp van een andere procedure waarin het recht van een lidstaat of het Gemeenschapsrecht voorziet. De beslissing om enkel in een optionele procedure te voorzien werd ten dele ook gerechtvaardigd vanuit het proportionaliteitsbeginsel.²⁵ Dit lijkt ook conform het subsidiariteitsbeginsel te zijn.²⁶

5. Het toepassingsgebied van de verordening sluit in grote mate aan op dat van de EEX-Verordening van 22 december 2000.²⁷ Het is daarom mogelijk de interpretatieve rechtspraak ten aanzien van het toepassingsgebied van de EEX-Verordening in het achterhoofd te houden bij het invullen van het toepassingsgebied van deze verordening. De verordening is aldus van toepassing in burgerlijke zaken en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht, maar heeft in het bijzonder geen betrekking op fiscale zaken,

douanezaken en bestuursrechtelijke aangelegenheden en evenmin op de aansprakelijkheid van de staat wegens handelingen of omissies bij de uitoefening van het staatsgezag (de zogenaamde «*acta jure imperii*»). Ze is evenwel niet van toepassing op de goederenrechtelijke gevolgen van huwelijken en soortgelijke relaties, testamenten en erfenissen, faillissementen en sociale zekerheid. Anders dan onder gelding van de EEX-Verordening, zullen vele vorderingen uit niet-contractuele verbintenissen niet onder toepassing van de verordening inzake de Europese betalingsbevelprocedure vallen, omdat dergelijke vorderingen uit het toepassingsgebied ervan zijn gesloten, tenzij zij het voorwerp zijn van een overeenkomst tussen de partijen of er een schuldbekentenis is of zij betrekking hebben op vaststaande schulden uit hoofde van gemeenschappelijke eigendom van goederen.²⁸

De Europese betalingsbevelprocedure wordt ingevoerd voor de inning van liquide geldvorderingen voor een specifiek bedrag, die opeisbaar zijn op het tijdstip waarop het verzoek om een Europees betalingsbevel wordt ingediend.²⁹

Voor de toepassing van de verordening wordt de rechterlijke bevoegdheid wel bepaald volgens de EEX-Verordening³⁰ maar wanneer de vordering betrekking heeft op een overeenkomst gesloten door een persoon, de consument, voor een gebruik dat als niet-bedrijfsmatig of niet-beroepsmatig kan worden beschouwd, en de consument de verweerder is, zijn de gerechten van de lidstaat waarin de verweerder zijn woonplaats heeft in de zin van art. 59 EEX-Verordening bij uitsluiting bevoegd.³¹ Dit betekent dat een betalingsbevelprocedure waarbij de verweerder een consument

²⁸ Art. 2.2, d.

²⁹ Art. 4.

³⁰ Art. 6.1. Er werd daarbij opgemerkt dat voornoemde regel zou meebrengen dat in geval van een bevoegdheidsbeding overeengekomen tussen een partij met woonplaats in een land dat gebonden is door de EEX-Verordening en een andere partij met woonplaats in een land van de Europese Vrijhandelsassociatie (hierna: EVA), de bevoegdheid dan niet overeenkomstig de EEX-Verordening wordt bepaald maar wel overeenkomstig het Lugano-Verdrag (Verdrag van 16 september 1988 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, B.S. 8 januari 1998), zodat alsdan de Europese betalingsbevelprocedure niet zou kunnen worden aangewend. Ingeval een dergelijke bevoegdheidsovereenkomst zou zijn tot stand gekomen tussen een partij met woonplaats in een land dat door de EEX-Verordening is gebonden en door een partij uit een derde land (noch EU-land noch EVA-land) zou dat beding gegrond zijn op art. 23 EEX-Verordening, wat wel de mogelijke toepassing van de Europese betalingsbevelprocedure zou meebrengen. Zie aldus: D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 325, die evenwel lijkt te suggereren dat, teneinde bovenstaande situatie te vermijden, art. 6.1 van de verordening dan uitgelegd moet worden in de zin dat het voldoende is dat de zaak onder het toepassingsgebied van de EEX-Verordening zou kunnen vallen.

³¹ Art. 6.2.

²¹ B. HESS en D. BITTMANN, «Die Verordnungen zur Einführung eines Europäischen Mahnverfahrens und eines Europäischen Verfahrens für geringfügige Forderungen – ein substantieller Integrationsschritt im Europäischen Zivilprozessrecht», *IPRax* 2008, (305), 306; M. LOPEZ DE TEJADA en L. D'AVOUT, *o.c.*, *Rev. crit. dr. internat. privé* 2007, 739.

²² COM(2006)57 definitief, p. 4.

²³ Zie tiende inleidende overweging; M. FREUDENTHAL, «Op weg naar een Europees procesrecht. De Europese betalingsbevelprocedure; een stap vooruit?», *N.J.B.* 2007, (157), 157; B. SUJECKI, «Das Europäische Mahnverfahren», *NJW* 2007, (1622), 1623.

²⁴ D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 325.

²⁵ Cf. A. FIORINI, *ICLQ* 2008, 463.

²⁶ M. LOPEZ DE TEJADA en L. D'AVOUT, *o.c.*, *Rev. crit. dr. internat. privé* 2007, 738.

²⁷ Verordening (EG) nr. 44/2001 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, *Pb. L.* 16 januari 2001, afl. 12/1.

is, steeds in zijn eigen land plaatsheeft.³² De noodzaak om de regels van de EEX-Verordening toe te passen om het bevoegde gerecht te bepalen, houdt ook in dat de absolute en relatieve bevoegdheid van de rechtbanken door de verordening onverlet wordt gelaten³³ en dat heel wat mogelijke bevoegdheidsgronden, zoals die inzake verbintenissen uit overeenkomst van art. 5.1 EEX-Verordening of ingevolge een bevoegdheidsovereenkomst bedoeld in art. 23 EEX-Verordening in beeld kunnen komen.³⁴ Om dit te vermijden gingen stemmen op om in een uitsluitende bevoegdheid ter zake de Europese betalingsbevelprocedure te voorzien, zodat deze procedure een stuk toegankelijker zou worden.³⁵

6. Het Europees betalingsbevel wordt ingediend door middel van een standaardformulier A, dat in bijlage bij de verordening is opgenomen.³⁶ In dat verzoek moeten een aantal gegevens worden vermeld, waaronder de grondslag van de rechtsvordering, een beschrijving van de elementen waarmee de schuldvordering en, in voorkomend geval, de geëiste rente wordt gestaafd, een beschrijving van het bewijs tot staving van de schuldvordering, de gronden voor de rechterlijke bevoegdheid en het grensoverschrijdend karakter van de zaak in de zin van art. 3 van de verordening.³⁷ Met het vereiste dat het verzoek een beschrijving van het bewijs bevat, beoogde men een compromis tussen de lidstaten die het voegen van bewijsstukken verlangden en de lidstaten die zulks niet vereisten.³⁸

Het gerecht waarbij een verzoek om een Europees betalingsbevel is ingediend, onderzoekt vervolgens zo spoedig mogelijk³⁹ op basis van het aanvraagformulier of de voorwaarden met betrekking tot de werksfeer,⁴⁰ het grensoverschrijdend karakter,⁴¹ de basisconditie van de Europese betalingsbevelprocedure,⁴² de

rechterlijke bevoegdheid⁴³ en de voorwaarden met betrekking tot het verzoek⁴⁴ zijn vervuld en of de vordering gegrond lijkt.⁴⁵ De aldus gebruikte terminologie zou kunnen impliceren dat een *prima facie*-onderzoek verlangd wordt⁴⁶ of dat de verordening in geen enkel onderzoek ten gronde voorziet.⁴⁷ In ieder geval werd opgemerkt dat de gehanteerde terminologie tot uiteenlopende interpretaties in de lidstaten kan aanleiding geven, zodat er niet echt in een eenvormige Europese procedure wordt voorzien.⁴⁸ Voorts wordt in art. 8 verduidelijkt dat dit onderzoek via een geautomatiseerde procedure kan worden uitgevoerd. Zulks lijkt niet uit te sluiten dat het om een eerder administratieve procedure gaat.

Het verzoek wordt afgewezen indien de voormelde voorwaarden niet vervuld zijn of de vordering kennelijk ongegrond is of de eiser niet ingaat op het verzoek tot aanvulling en correctie of op de vraag tot wijziging van het verzoek.⁴⁹ Tegen de afwijzing van het verzoek staan geen rechtsmiddelen open.⁵⁰ In het andere geval wordt een Europees betalingsbevel uitgevaardigd, en dit zo spoedig mogelijk en normaliter binnen dertig dagen.⁵¹ Hoewel aldus een duidelijke termijn wordt bepaald waarbinnen het Europees betalingsbevel moet worden uitgevaardigd, gaat het niet om een dwingende termijn. De gevolgen van een overschrijding van die termijn zullen naar nationaal procesrecht moeten worden bepaald.⁵²

In het Europees betalingsbevel wordt de verweerder meegedeeld dat hij de mogelijkheid heeft het in het betalingsbevel vermelde bedrag aan de eiser te betalen, dan wel tegen het bevel verweer aan te tekenen door bij het gerecht van oorsprong een verweerschrift in te dienen, dat binnen dertig dagen nadat het bevel aan de verweerder is betekend of ter kennis gebracht, wordt verzonden.⁵³ Tevens wordt de verweerder er in het

³² X.E. KRAMER, *o.c.* N.T.E.R. 2007, 112, die ook opmerkt dat de omschrijving van consumentenovereenkomst in art. 6.2 van de verordening ruimer is dan in art. 15 EEX-Verordening.

³³ M. FREUDENTHAL, *o.c.*, P. & B. 2004, 233; M. FREUDENTHAL, «Uitvoering van de Verordening Europese betalingsbevelprocedure. Hoe Europees is Nederland?», *N.J.B.* 2008, (2366), 2367.

³⁴ Cf. C. NOURISSAT, «Le règlement (CE) n° 1896/2006 du 12 décembre 2006 instituant une procédure européenne d'injonction de payer», *Europe* mei 2007, (4), 5.

³⁵ B. SUJECKI, *o.c.*, *NJW* 2007, 1623. Vergelijk: M. LOPEZ DE TEJADA en L. D'AVOUT, *o.c.*, *Rev. crit. dr. internat. privé* 2007, 728.

³⁶ Art. 7.1.

³⁷ Art. 7.2, d) tot g.

³⁸ X.E. KRAMER, *o.c.*, N.T.E.R. 2007, 112.

³⁹ Nergens is evenwel bepaald hoe snel dit *in concreto* moet zijn, zij het dat uit art. 12.1 volgt dat, indien de in art. 8 van de verordening genoemde voorwaarden vervuld zijn, het Europees betalingsbevel binnen dertig dagen wordt uitgevaardigd. Cf. D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 327.

⁴⁰ Art. 2.

⁴¹ Art. 3.

⁴² Art. 4.

⁴³ Art. 6.

⁴⁴ Art. 7.

⁴⁵ Art. 8.

⁴⁶ B. HESS en D. BITTMANN, *o.c.*, *IPRax* 2008, 307.

⁴⁷ M. LOPEZ DE TEJADA en L. D'AVOUT, *o.c.*, *Rev. crit. dr. internat. privé* 2007, 729-730.

⁴⁸ B. SUJECKI, *o.c.*, *NJW* 2007, 1624.

⁴⁹ Art. 11.1.

⁵⁰ Art. 11.2. Toch belet ingevolge art. 11.3 de afwijzing van het verzoek niet dat de eiser zijn vordering geldend maakt door middel van een nieuw verzoek om een Europees betalingsbevel of door middel van een andere procedure waarin het recht van een lidstaat voorziet. Er rijst derhalve geen probleem van rechtskracht van de (eerste) afwijzing (cf. D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 328).

⁵¹ Art. 12.1.

⁵² D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 328.

⁵³ Art. 12.3.

Europees betalingsbevel van in kennis gesteld dat het bevel uitsluitend op basis van de door eiser verstrekte informatie is uitgevaardigd en niet door het gerecht is geverifieerd, dat het bevel uitvoerbaar wordt, tenzij een verweerschrift is ingediend, en dat, ingeval een verweerschrift wordt ingediend, de procedure voor de bevoegde gerechten van de lidstaat van oorsprong wordt voortgezet volgens het gewone burgerlijk procesrecht, tenzij de eiser uitdrukkelijk heeft verzocht de procedure in dat geval te staken.⁵⁴ Deze laatste hypothese zou de situatie kunnen omvatten waarin de waarde van de betrokken vordering vanuit het standpunt van de verzoeker te gering is om de inspanningen en de kosten van een gewone procedure op tegenpraak te rechtvaardigen.⁵⁵

7. Aangaande de betekening van het Europees betalingsbevel bepaalt de verordening dat zulks overeenkomstig het nationale recht dient te gebeuren, maar de artikelen 13, 14 en 15 voorzien in minimumnormen voor respectievelijk de betekening met of zonder bewijs van ontvangst door de verweerder of aan een vertegenwoordiger. Deze minimumnormen zijn bedoeld om zoveel mogelijk te garanderen dat de verweerder daadwerkelijk het betalingsbevel ontvangt.⁵⁶

Zoals hierboven reeds aangegeven, heeft de verweerder de mogelijkheid om tegen het Europees betalingsbevel een verweerschrift in te dienen bij het gerecht van oorsprong. Dit dient te gebeuren door middel van een standaardformulier dat hem samen met het Europees betalingsbevel wordt verstrekt.⁵⁷ Dit verweerschrift moet worden ingediend binnen dertig dagen nadat het betalingsbevel aan de verweerder is betekend of ter kennis is gebracht.⁵⁸

In het verweerschrift vermeldt de verweerder dat hij de schuldvordering betwist, zonder ertoe gehouden te zijn te verklaren op welke gronden de betwisting berust.⁵⁹ In geval van verweer wordt de procedure volgens het gewone burgerlijke procesrecht voortgezet voor de bevoegde gerechten van de lidstaat van oorsprong, tenzij de eiser uitdrukkelijk heeft verzocht de procedure in dat geval te staken.⁶⁰ De overgang naar de gewone procedure wordt beheerst door het recht van de lidstaat van oorsprong.⁶¹ Het feit dat in geval van verweer de procedure wordt voortgezet volgens het

gewone burgerlijk procesrecht voor de bevoegde gerechten van de lidstaat van oorsprong, is wellicht een rem op de op het eerste gezicht eenvoudige mogelijkheid om zonder enige motivering verweer in te dienen.⁶²

Indien evenwel geen tijdig verweerschrift werd ingediend – dit is overeenkomstig art. 18.1 binnen dertig dagen na de betekening of het ter kennis brengen van het betalingsbevel aan de verweerder, met inachtneming van een redelijke tijdsperiode met het oog op de aankomst van het verweerschrift – verklaart het gerecht van oorsprong het Europees betalingsbevel onverwijld uitvoerbaar door middel van een standaardformulier G. Dat gerecht zendt het uitvoerbare Europees betalingsbevel aan de eiser.⁶³

Het Europees betalingsbevel dat aldus in de lidstaat van oorsprong uitvoerbaar is geworden, wordt in de andere lidstaten erkend en ten uitvoer gelegd, zonder dat een uitvoerbaarverklaring is vereist en zonder de mogelijkheid van verzet tegen de erkenning.⁶⁴ Het exequatur wordt derhalve afgeschaft. De Europese betalingsbevelprocedure als uniforme, Europese procedure leidt aldus tot een Europese executoriale titel, zonder dat nog een afzonderlijke waarmerking als Europese Executoriale titel nodig is.⁶⁵ Een Europees betalingsbevel dat uitvoerbaar is geworden, wordt onder dezelfde voorwaarden ten uitvoer gelegd als een uitvoerbare beslissing die in de lidstaat van de tenuitvoerlegging is gegeven.⁶⁶ De tenuitvoerlegging wordt evenwel op verzoek van de verweerder door het bevoegde gerecht in de lidstaat van de tenuitvoerlegging geweigerd, indien het Europees betalingsbevel onverenigbaar is met een in een lidstaat of in een derde land gegeven eerdere beslissing of eerder bevel, op voorwaarde dat de eerdere beslissing of het eerdere bevel, tussen dezelfde partijen is gegeven in een geschil dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde oorzaak rust en de eerdere beslissing of het eerdere bevel aan de voorwaarden voor erkenning in de lidstaat van tenuitvoerlegging voldoet en de onverenigbaarheid in de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong niet als verweer had kunnen worden aangevoerd.⁶⁷

Ook indien de verweerder het in het Europees betalingsbevel vastgestelde bedrag aan de eiser heeft be-

⁵⁴ Art. 12.4.

⁵⁵ COM(2004)173 definitief, p. 15.

⁵⁶ X.E. KRAMER, *o.c.*, *N.T.E.R.* 2007, 113.

⁵⁷ Art. 16.1.

⁵⁸ Art. 16.2.

⁵⁹ Art. 16.3.

⁶⁰ Art. 17.1.

⁶¹ Art. 17.2.

⁶² Cf. C. NOURISSAT, *o.c.*, *Europe* mei 2007, 7.

⁶³ Art. 18.

⁶⁴ Art. 19.

⁶⁵ D. EINHAUS, *o.c.*, *IPRax* 2008, 329; K. VANDEKERCKHOVE, «Wat is nieuw in het Europees burgerlijk proces- en internationaal privaatrecht», in H. VAN HOUTTE (red.), *Internationaal privaatrecht, Themis 2007-08*, Brugge, die Keure, 2008, (73), 74-75.

⁶⁶ Art. 21.1, tweede lid.

⁶⁷ Art. 22.1.

taald, wordt de tenuitvoerlegging geweigerd,⁶⁸ maar in geen geval wordt in de lidstaat van de tenuitvoerlegging de juistheid van het Europees betalingsbevel onderzocht.⁶⁹

8. Markant is wel de mogelijkheid waarin de verordening voorziet om in uitzonderingsgevallen om heroverweging te verzoeken. De verweerder heeft immers het recht om na de termijn van verweer van dertig dagen het bevoegde gerecht van de lidstaat van oorsprong om heroverweging van het Europees betalingsbevel te verzoeken, indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan, namelijk het betalingsbevel is op een in de verordening bepaalde wijze betekend of ter kennis gebracht zonder bewijs van ontvangst door de verweerder en de betekening of kennisgeving is buiten zijn schuld niet zo tijdig geschied als met het oog op zijn verdediging nodig was.

Een andere mogelijkheid betreft het geval waarin de verweerder de vordering niet heeft kunnen betwisten wegens overmacht of wegens buitengewone omstandigheden, buiten zijn schuld. In beide gevallen wordt wel vereist dat hij onverwijld handelt.⁷⁰ Er werd geschreven dat de schuldenaar in dit geval wellicht voor het eerst kennis zal nemen van het betalingsbevel op het ogenblik dat de eiser overgaat tot tenuitvoerlegging, maar dat het niet duidelijk is hoe deze schuldenaar, geconfronteerd met de tenuitvoerlegging, geïnformeerd wordt over de mogelijkheid om heroverweging te verzoeken, wat nog des te meer klemmt omdat procesvertegenwoordiging niet nodig is.⁷¹

Eveneens is in de mogelijkheid van heroverweging voorzien indien het Europees betalingsbevel kennelijk ten onrechte is toegekend, gelet op de voorschriften van de verordening of vanwege andere uitzonderlijke omstandigheden.⁷² De vraag rijst hierbij wat met dit «*kennelijk ten onrechte*» precies is bedoeld. Niet duidelijk is of het gaat om materiële juistheid, kennelijke fouten of om een betalingsbevel strijdig met de formele vereisten van de verordening, maar er werd in alle geval voor gepleit deze grond beperkend in te vullen om te voorkomen dat het betalingsbevel te allen tijde aantastbaar blijft en daarmee een onzekere titel verschaft.⁷³ Ook het begrip «*andere uitzonderlijke omstandigheden*» zal moeten worden ingevuld.

Indien het gerecht het verzoek van de verweerder weigert omdat geen van de heroverwegingsgronden

van toepassing is, blijft het Europees betalingsbevel van kracht; in het andere geval is het nietig.⁷⁴ Indien de verweerder om heroverweging heeft verzocht, kan het bevoegde gerecht in de lidstaat van tenuitvoerlegging op verzoek van de verweerder de tenuitvoerleggingsprocedure beperken tot bewarende maatregelen of de tenuitvoerlegging afhankelijk maken van het stellen van een door dit gerecht te bepalen zekerheid of in buitengewone omstandigheden de tenuitvoerleggingsprocedure opschorten.⁷⁵

9. Vervolgens zij er nog op gewezen dat, teneinde de kosten te drukken, geen vertegenwoordiging door een advocaat is vereist⁷⁶ en dat de totale gerechtskosten van de Europese betalingsbevelprocedure en van de gewone civielrechtelijke procedure die volgt op de indiening van een verweerschrift tegen het Europees betalingsbevel, niet hoger mogen zijn dan de gerechtskosten van een gewone civielrechtelijke procedure waaraan geen Europese betalingsbevelprocedure is voorafgegaan.⁷⁷ Op deze wijze worden eisers niet ontmoedigd om hun vorderingen via de vereenvoudigde procedure te gelde te maken.⁷⁸

Overeenkomstig art. 26 worden de niet uitdrukkelijk in de verordening geregelde procedurekwesties beheerst door het nationale recht. Deze bepaling zou evenwel niet aldus mogen worden geïnterpreteerd dat ze een schuldenaar bescherming zou kunnen verlenen die louter geput is uit een nationale procedure, temeer daar ingevolge art. 19 van de verordening het Europees betalingsbevel dat uitvoerbaar is geworden niet aan een inhoudelijke controle kan worden onderworpen.⁷⁹

Ten slotte kan nog worden opgemerkt dat een wetsontwerp tot invoering van een betalingsbevel in het Gerechtelijk Wetboek in bespreking is in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, nadat het eerder in de Senaat was goedgekeurd.⁸⁰ Dat ontwerp beoogt de vervanging van de bestaande summiere rechtspleging om betaling te bevelen van de artikelen 1388 tot 1344 Ger. W.

⁶⁸ Art. 22.2.

⁶⁹ Art. 22.3.

⁷⁰ Art. 20.1.

⁷¹ M. FREUDENTHAL, o.c., *N.J.B.* 2007, 159.

⁷² Art. 20.2.

⁷³ X.E. KRAMER, o.c., *N.T.E.R.* 2007, 114.

⁷⁴ Art. 20.3.

⁷⁵ Art. 23.

⁷⁶ Art. 24.

⁷⁷ Art. 25.

⁷⁸ Cf. K. VANDEKERCKHOVE, o.c., *Internationaal privaatrecht, Themis* 2007-08, 75.

⁷⁹ F. FREITAG, «Rechtsschutz des Schuldners gegen den Europäischen Zahlungsbefehl nach der EuMahnVo», *IPRax* 2007, (509), 514.

⁸⁰ *Parl. St.* Kamer 2007-08, nr. 52-1287/001.

III. De verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen

10. Een tweede uniforme Europese procedure werd in het leven geroepen door de Verordening (EG) nr. 861/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen (de zogenaamde «*small claims*»-verordening). Het gaat net zoals de Europese betalingsbevelprocedure om een alternatieve procedure die beschikbaar is naast de eventueel bestaande procedures uit het nationale procesrecht.⁸¹ België kent een dergelijke procedure evenwel niet, maar er werd geschreven dat de Europese procedure de aanleiding zou kunnen zijn om een eigen, interne procedure in te voeren.⁸² De Europese procedure voor geringe vorderingen waarvoor op 15 maart 2005 een voorstel werd geformuleerd,⁸³ is aldus het tweede resultaat van het Groenboek van 20 december 2002.⁸⁴ Men dient immers vast te stellen dat het vaak voorkomt dat de kosten van een procedure en de praktische moeilijkheden die men ondervindt voor het voeren van een dergelijke procedure, niet in verhouding staan tot het gevorderde geldbedrag.⁸⁵

De Europese procedure voor geringe vorderingen beoogt aldus de procesvoering betreffende geringe vorderingen in grensoverschrijdende zaken te vereenvoudigen en te bespoedigen en de kosten ervan te verminderen. Deze verordening schakelt ook de intermediaire procedures uit die nodig zijn voor de erkenning en tenuitvoerlegging in andere lidstaten van in een lidstaat gegeven beslissingen in de Europese procedure voor geringe vorderingen.⁸⁶

De verordening, die evenmin van toepassing is in Denemarken,⁸⁷ kent een vrij analoog materieel toepassingsgebied als de Europese betalingsbevelprocedure, met dien verstande dat ze slechts

toepassing vindt indien de waarde van de vordering, alle renten, kosten en uitgaven niet meegerekend, op het tijdstip dat het vorderingsformulier door het bevoegde gerecht is ontvangen, niet meer dan 2.000 euro bedraagt.⁸⁸ Anders dan onder gelding van het Europees betalingsbevel, zijn ook de staat en bekwaamheid van natuurlijke personen, arbitrage, arbeidsrecht,⁸⁹ huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende zaken, met uitzondering van vorderingen van geldelijke aard, en schendingen van de persoonlijke levenssfeer en van de persoonlijkheidsrechten, waaronder begrepen laster, uit het toepassingsgebied van de verordening gesloten.⁹⁰ De uitzondering betreffende vorderingen op grond van niet-contractuele verbintenissen komt daarentegen niet voor in de Europese procedure voor geringe vorderingen.

Het vereiste van grensoverschrijdende zaken is op identieke wijze geformuleerd als in de Europese betalingsbevelprocedure,⁹¹ wat eigenlijk inhoudt dat zowel de staat van oorsprong – dit is waar de procedure plaatsvindt – als de staat van uitvoering van de beslissing lidstaat van de Europese Unie dienen te zijn.⁹² Ook hier beoogde de Europese Commissie aanvankelijk, net zoals bij de Europese betalingsbevelprocedure, de *small claims*-procedure open te stellen voor nationale procedures én grensoverschrijdende zaken.⁹³ Ter zake geldt hetzelfde bezwaar, namelijk dat art. 65 EG daarvoor geen bevoegdheid lijkt te verschaffen.⁹⁴ Toch werd er geargumenteed dat de beperking tot grensoverschrijdende zaken tot een discriminatie kan leiden ten aanzien van geschillen die niet grensoverschrijdend zijn.⁹⁵ Nochtans vinden we de motivering die de Europese Commissie ten aanzien van het voorstel van verordening gaf omtrent het al dan niet grensoverschrijdend karakter niet overtuigend om de rechtsgrondslag van art. 65 EG te rechtvaardigen. De

⁸¹ A. BERTHE, «Espace unique dans le domaine de la justice civile: procédure européenne de règlement des petits litiges», *T.B.H.* 2008, (300), 300; B. HESS en D. BITTMANN, *o.c.*, *IPRax* 2008, 311; K. VANDEKERCKHOVE, *o.c.*, *Internationaal privaatrecht, Themis 2007-08*, 75; *cf.* achtste inleidende overweging en art. 1, eerste alinea, *in fine*.

⁸² S. VOET, «Uniforme Europese *small claims*-procedure op komst. Een eerste analyse van Verordening (EG) nr. 861/2007 van 11 juli 2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV-Vo)», *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, (72), 72 en 84.

⁸³ COM(2005)87 definitief.

⁸⁴ COM(2002)746def. *cf.* X.E. KRAMER, «De Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV-Vo) is vastgesteld», *N.T.E.R.* 2008, (46), 46; S. VOET, *o.c.*, *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 73.

⁸⁵ COM(2005)87 definitief, p. 4.

⁸⁶ Art. 1.

⁸⁷ *Cf.* art. 2.3.

⁸⁸ Art. 2.1.

⁸⁹ De reden hiervoor heeft te maken met het feit dat ter zake van arbeidsrechtelijke aangelegenheden verschillende lidstaten aparte procedureregels kennen en in voorkomend geval ook bijzondere rechtscolleges. Zie de artikelsgewijze toelichting bij het voorstel: SEC(2005)352 van 15 maart 2005, i.h.b. p. 2.

⁹⁰ Art. 2.2.

⁹¹ Art. 3.

⁹² A. BERTHE, *o.c.*, *T.B.H.* 2008, 300.

⁹³ S. DE GREEF, «Le règlement des petits litiges transfrontaliers», *J.T. dr. eur.* 2008, (165), 167; R. VAN TURNHOUT, «Europese procedure voor geringe vorderingen. Kritische analyse vanuit Belgisch standpunt», *P. & B.* 2007, (325), 327 en 329; S. VOET, *o.c.*, *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 75.

⁹⁴ X.E. KRAMER, «Europees procesrecht verder in aanbouw. De Europese *small claims*-procedure en hoe gecompliceerd eenvoudig kan zijn», *N.T.E.R.* 2007, (2080), 2081.

⁹⁵ *Cf.* R. VAN TURNHOUT, *o.c.*, *P. & B.* 2007, 332.

Commissie vindt immers dat procesrecht naar zijn aard grensoverschrijdende gevolgen kan hebben en dat een geschil over geringe vorderingen een zaak met grensoverschrijdende gevolgen is omdat – gelet op de ontwikkeling van de interne markt – de meeste marktdeelnemers en consumenten vroeg of laat betrokken raken bij dergelijke geschillen in het buitenland. Daaraan voegde de Commissie toe dat een voor zuiver interne zaken geldende maatregel – die nodig is voor de goede werking van de interne markt, namelijk omdat hij mededingingsdistorsies tussen marktdeelnemers van verschillende lidstaten opheft – noodzakelijkerwijze grensoverschrijdende gevolgen heeft, aangezien de invoering van een doeltreffende procedure voor geringe vorderingen in alle lidstaten de toegang tot de rechter onder gelijke voorwaarden zal vergemakkelijken.⁹⁶ Hoe juist een dergelijke redenering ook in het licht van de interne markt kan zijn, toch blijven we van oordeel dat art. 65 EG niet de geëigende rechtsgrondslag vormt voor het treffen van soortgelijke maatregelen.⁹⁷

11. De procedure zelf wordt afgehandeld op basis van standaardformulieren die in alle officiële talen van de EU beschikbaar zijn en die online kunnen worden ingevuld en verstuurd.⁹⁸ Het vorderingsformulier bevat een beschrijving van de bewijzen ter staving van de vordering en is waar nodig vergezeld van relevante, ter staving dienende stukken.⁹⁹ Het dient te worden ingediend bij het bevoegde gerecht dat, bij gebrek aan bijzondere regels, met toepassing van de EEX-Verordening moet worden aangeduid.¹⁰⁰ In tegenstelling tot de verordening inzake de Europese betalingsbevelprocedure bevat de verordening inzake de Europese procedure voor geringe vorderingen geen aparte regel die extra bescherming biedt aan de consument.¹⁰¹

Valt de vordering buiten het toepassingsgebied van de verordening, dan stelt het gerecht de eiser hiervan in kennis. Tenzij deze laatste zijn vordering intrekt, wordt deze dan door het gerecht behandeld overeenkomstig het procesrecht dat geldt in de lidstaat waarin de

procedure wordt gevoerd.¹⁰² Indien de vordering kennelijk ongegrond of het verzoek niet ontvankelijk blijkt of indien de eiser verzuimt het vorderingsformulier binnen de vastgestelde termijn aan te vullen of te corrigeren, wordt het verzoek afgewezen.¹⁰³ Deze begrippen «*kennelijk ongegrond*» en «*niet ontvankelijk*» dienen overeenkomstig het nationaal recht te worden omschreven.¹⁰⁴

Bij de Europese procedure voor geringe vorderingen gaat het in beginsel om een schriftelijke procedure. Een mondelinge behandeling is wel mogelijk indien het gerecht dat nodig acht of indien een partij daarom verzoekt.¹⁰⁵ Na ontvangst van het vorderingsformulier vult het gerecht deel I van het standaard antwoordformulier in. Een afschrift van het vorderingsformulier en, in voorkomend geval, van de ter staving dienende stukken, wordt dan tezamen met het aldus ingevulde antwoordformulier aan de verweerder betekend of ter kennis gebracht.¹⁰⁶

De verweerder antwoordt binnen dertig dagen na de betekening of kennisgeving van het vorderingsformulier en het antwoordformulier door deel II van het standaardformulier in te vullen en dit, waar nodig vergezeld van de ter staving dienende stukken, terug te zenden naar het gerecht of door op een andere passende wijze te antwoorden zonder gebruik te maken van het antwoordformulier.¹⁰⁷ Indien de verweerder aanvoert dat de waarde van de vordering hoger is dan 2.000 euro, besluit het gerecht binnen dertig dagen nadat aan de eiser het antwoord is toegezonden of de vordering binnen de werkingssfeer van de verordening valt. Deze beslissing kan niet afzonderlijk worden betwist.¹⁰⁸

Er kan eventueel ook een tegenvordering worden ingesteld, waarop de eiser kan reageren.¹⁰⁹ Het begrip «*tegevordering*» dient in het licht van art. 6.3 EEX-Verordening te worden geïnterpreteerd als voortvloeiende uit de overeenkomst of uit het rechtsfeit waarop de oorspronkelijke vordering gegrond is.¹¹⁰

⁹⁶ COM(2005)87 definitief, p. 6.

⁹⁷ Aan dit laatste wordt uiteraard ook geen afbreuk gedaan door het feit dat uit een «Impact Assessment» blijkt dat de Europese procedure voor geringe vorderingen – indien ze zowel in louter interne als in grensoverschrijdende zaken van toepassing zou zijn – naar schatting 5 miljoen zaken per jaar zou kunnen betreffen. Zie aldus het werkdocument van de Europese Commissie van 15 maart 2005, SEC(2005)351, p. 12-13.

⁹⁸ K. VANDEKERCKHOVE, o.c., *Internationaal privaatrecht, Themis 2007-08*, 76.

⁹⁹ Art. 4.1.

¹⁰⁰ Cf. S. VOET, o.c., *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 76; R. VAN TURNHOUT, o.c., P. & B. 2007, 333.

¹⁰¹ X.E. KRAMER, o.c., *N.T.E.R.* 2007, 2082.

¹⁰² Art. 4.3.

¹⁰³ Art. 4.4.

¹⁰⁴ Dertiende inleidende overweging.

¹⁰⁵ Zie art. 5.1.

¹⁰⁶ Art. 5.2.

¹⁰⁷ Art. 5.3.

¹⁰⁸ Art. 5.5.

¹⁰⁹ Art. 5.6.

¹¹⁰ Zestiende inleidende overweging. De rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot art. 6.3 EEX-Verordening indachtig, kan hier aldus worden opgemerkt dat een louter verweer geen tegenvordering is. Onder tegenvordering dient immers te worden verstaan de door een verweerder ingestelde vordering tot verkrijging van een afzonderlijke veroordelende uitspraak. Het begrip tegenvordering heeft geen betrekking op het geval dat een verweerder

Ook indien de tegenvordering het bedrag van 2.000 euro overschrijdt, worden de vordering en de tegenvordering niet behandeld volgens de Europese procedure voor geringe vorderingen, maar overeenkomstig het nationale procesrecht.¹¹¹ Terecht werd opgemerkt dat daardoor aan de verweerder de mogelijkheid wordt geboden dilatoir te handelen door bv. een tegenvordering van 2.500 euro wegens tergend en roekeloos geding in te stellen.¹¹² In beginsel beslist het gerecht binnen dertig dagen na ontvangst van het antwoord van de verweerder of de eiser, tenzij het de partijen om nadere gegevens verzoekt of bepaalde bewijzen verlangt of de partijen oproept voor mondelinge behandeling.¹¹³

12. De betekening of kennisgeving van stukken gebeurt per aangetekend schrijven, waarvoor werd gekozen om reden van eenvoud en teneinde de kosten te drukken.¹¹⁴ Voor het geval zulks niet mogelijk is, bepaalt art. 13.2 van de verordening dat de betekening of de kennisgeving ook kan gebeuren op een van de wijzen bepaald in de artikelen 13 en 14 van de Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen.¹¹⁵

De in de Europese procedure voor geringe vorderingen in een lidstaat gegeven beslissing wordt in een andere lidstaat erkend en ten uitvoer gelegd, zonder dat een uitvoerbaarverklaring nodig is en zonder dat de mogelijkheid van verzet tegen de erkenning openstaat.¹¹⁶ De tenuitvoerlegging kan enkel worden geweigerd, indien de beslissing onverenigbaar is met een in een lidstaat of in een derde land gegeven eerdere beslissing, op voorwaarde dat de eerdere beslissing tussen dezelfde partijen is gegeven in een geschil dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde oorzaak berust, de eerdere beslissing in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven of aan de voorwaarden voor erkenning in de lidstaat van tenuitvoerlegging voldoet

louter als verweer een schuldvordering inroept die hij op de verzoeker zou hebben. Welke verweermiddelen kunnen worden aangevoerd en onder welke voorwaarden, wordt bepaald door het nationale recht. Zie: H.v.J. 13 juli 1995, C-341/93, Danvaern Production t/ Schuhfabriken Otterbeck GmbH & Co, *Jur. H.v.J.* 1995, I-2053.

¹¹¹ Art. 5.7.

¹¹² S. VOET, *o.c.*, *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 78. Cf. R. VAN TURNHOUT, *o.c.*, *P. & B.* 2007, 334.

¹¹³ Art. 7.1.

¹¹⁴ Cf. S. DE GREEF, *o.c.*, *J.T. dr. eur.* 2008, 170. Zie art. 13.1 van de verordening.

¹¹⁵ De zogenaamde EET-Verordening: *Pb. L.* 30 april 2004, afl. 143/15.

¹¹⁶ Art. 20.1.

en de onverenigbaarheid in de gerechtelijke procedure in de lidstaat waarin de beslissing is gegeven niet als verweer is aangevoerd en ook niet had kunnen worden aangevoerd.¹¹⁷ In geen geval wordt in de lidstaat van tenuitvoerlegging de juistheid van de beslissing onderzocht.¹¹⁸

13. Ook de procedure voor geringe vorderingen voorziet in de mogelijkheid van heroverweging van de beslissing. De verweerder kan immers het bevoegde gerecht in de lidstaat waarin de beslissing is gegeven, om heroverweging van de in een Europese procedure voor geringe vorderingen gegeven beslissing verzoeken, indien het vorderingsformulier of de oproeping voor een mondelinge behandeling aan de verweerder is betekend of ter kennis is gebracht op een wijze waarbij bewijs van persoonlijke ontvangst als bedoeld in art. 14 van de EET-Verordening van de betekening of kennisgeving buiten zijn schuld niet zo tijdig is geschied als met het oog op zijn verdediging nodig was of indien de verweerder de vordering niet heeft kunnen betwisten wegens overmacht of wegens buitengewone omstandigheden, buiten zijn schuld. Wel is in beide gevallen vereist dat hij onverwijld handelt. Wordt de heroverweging geweigerd omdat de voorwaarden daartoe niet zijn vervuld, dan blijft de in de Europese procedure voor geringe vorderingen gegeven beslissing van kracht. In het andere geval is de in de Europese procedure voor geringe vorderingen gegeven beslissing nietig.¹¹⁹ Deze mogelijkheid van heroverweging staat naast de mogelijkheid die afhangt van het nationale procesrecht om in een recht van hoger beroep te voorzien tegen een in een Europese procedure voor geringe vorderingen gegeven beslissing.¹²⁰ In België spelen daarvoor de grenzen voor het instellen van het hoger beroep zoals bepaald in art. 617 Ger. W.¹²¹

14. Ook in het raam van deze verordening geldt dat partijen niet verplicht zijn zich door een advocaat of een andere rechtsbeoefenaar te laten vertegenwoordigen.¹²² De lidstaten moeten wel waarborgen dat de partijen bij het invullen van de formulieren praktische bijstand kunnen verkrijgen,¹²³ ook al is het een open vraag hoe zulks in België praktisch kan worden georganiseerd.¹²⁴ Voorts is ook bepaald dat, indien nodig, de partijen door het gerecht over de procedu-

¹¹⁷ Art. 22.1.

¹¹⁸ Art. 22.2.

¹¹⁹ Art. 18.

¹²⁰ Art. 17.

¹²¹ S. VOET, *o.c.*, *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 79.

¹²² Art. 10.

¹²³ Art. 11.

¹²⁴ R. VAN TURNHOUT, *o.c.*, *P. & B.* 2007, 332.

rekwesties worden geïnformeerd,¹²⁵ zij het dat in de Belgische context eveneens niet onmiddellijk duidelijk is hoe dit kan worden geëffectueerd.¹²⁶ Een analoge bedenking kan worden gemaakt met betrekking tot de bepaling van art. 12.3, die inhoudt dat, voor zover dit zinvol is, het gerecht een schikking tussen de partijen tracht te bewerkstelligen.¹²⁷

IV. Besluit

15. Bovenstaande korte kennismaking met deze beide nieuwe rechtsinstrumenten van Europees internationaalprivaatrechtelijk procesrecht maakt duidelijk dat een nieuwe, verdere stap in de integratie van die rechtstak werd gezet, zonder op zich een harmonisering van nationale procesrechtsregels in te houden. Dat deze beide verordeningen uiteindelijk een nieuwe Europese procedure hebben ingevoerd die bestaat naast de bestaande nationale procedures is ongetwijfeld conform de bevoegdheidsgrondslag van art. 65 EG,

ook al leidt zulks tot een veelheid van procedures. Of van deze nieuwe Europese procedures ook uitgebreid gebruik zal worden gemaakt, moet nog worden afgewacht. Dit geldt nog des te meer nu ook de vraag werd gesteld of het wel wenselijk is dat een schuldeiser, gelet op de mogelijkheid van heroverweging die onzekerheid in zich houdt, van de Europese betalingsbevelprocedure gebruik maakt.¹²⁸ Noodzakelijk voor een uitgebreide toepassing van beide procedures is in ieder geval dat deze procedures bij het bredere publiek bekend worden.¹²⁹ Misschien geeft deze bijdrage daar alvast een bescheiden aanzet toe.

Vanuit het oogpunt van het internationaal privaatrecht is een belangrijk resultaat alleszins dat de beslissingen die het resultaat zijn van de in deze verordeningen bedoelde Europese procedures, zonder exequaturprocedure uitvoerbaar zijn in de overige lidstaten. Aldus wordt ontegensprekelijk een verdere stap gezet naar een daadwerkelijk vrij verkeer van rechterlijke beslissingen in Europa.

¹²⁵ Art. 12.2.

¹²⁶ Cf. S. VOET, *o.c.*, *Tijdschrift@ipr.be* 2007, afl. 4, 80.

¹²⁷ S. DE GREEF, *o.c.*, *J.T. dr. eur.* 2008, 168.

¹²⁸ M. FREUDENTHAL, *o.c.*, *N.J.B.* 2007, 159.

¹²⁹ Cf. S. DE GREEF, *o.c.*, *J.T. dr. eur.* 2008, 170.